
Aika 18.03.2026, klo 16:00

Paikka Teams

Käsiteltävät asiat

§ 19 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 20 Pöytäkirjan tarkastus

§ 21 LANUPE2035 -kokonaisuus

§ 22 Vammaisneuvoston työpajapäivän suunnittelu

§ 23 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 24 Muut asiat

Osallistujat

Tuija Kaivanto, puheenjohtaja
Milla Ilonen, 1. varapuheenjohtaja
Iina Toivonen, sihteeri
Johanna Sola

§ 19

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnäolevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen. Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään viisi (5) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Varsinainen kokouskutsu ja esityslista vammaisneuvoston kokoukseen 18.3.2026 on toimitettu sähköpostitse 13.3.2026 sekä julkaistu yleisessä tietoverkossa 13.3.2026.

Vammaisneuvosto on päätösvaltainen, kun vähintään puolet jäsenistä on läsnä. Jos varsinainen jäsen on estynyt, varajäsen voi osallistua kokoukseen.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen, suorittaa nimenhuudon ja toteaa läsnäolijat. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

§ 20

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosäännön 144 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei toimitella ole päättänyt pöytäkirjan tarkastamisesta muulla tavalla. Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti. Tarkastetut pöytäkirjat asetetaan nähtäväksi kolmantena (3) päivänä kokouksesta hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Vuorossa ovat Riitta Palomäki ja Kari Rannanautio. Varalla ovat Päivi Rasimus ja Raija Rihkajärvi.

Vammaisneuvosto, § 13, 18.02.2026

Vammaisneuvosto, § 21, 18.03.2026

§ 21

LANUPE2035 -kokonaisuus

2873/2026

Vammaisneuvosto, 18.02.2026, § 13

Valmistelijat / lisätiedot:

Titta Pelttari, PALVELULINJAJOHTAJA LANUPE, titta.pelttari@pirha.fi

Aluevaltuusto päätti 26.1.2026 hyvinvointialueen strategiasta vuosille 2026-2029. Strategia sisältää hyvinvointialueen toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet sekä määrittää suunnan, periaatteet ja keskeisen sisällön hyvinvointialueen toiminnalle, kehittämiselle ja johtamiselle. Lasten, nuorten ja perheiden palvelulinjan toimintaa pitkällä aikajänteellä ohjaava LANUPE2035-kehittämissuunnitelma vastaa erityisesti hyvinvointialuestrategian kärjen Vaikuttavat palvelut tavoitekokonaisuuden alakokonaisuuteen Lapset ja nuoret saavat tukea oikeaan aikaan ja perheiden hyvinvointi vahvistuu.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämisen pitkän aikavälin tavoitteena on asiakaslähtöinen ja kustannusvaikuttava palvelurakenne. Tavoitteena on, että lasten ja nuorten hyvinvointi ja terveys vahvistuvat ja sosiaalinen eriarvoisuus vähenee. Lisäksi tavoitellaan, että palveluiden jatkuvuus, saatavuus, laatu ja vaikuttavuus paranevat sekä kustannusten kasvua onnistutaan hillitsemään.

Palvelurakenteen uudistaminen ja palvelujen tuotanto- ja tarjontatavan modernisointi tämän päivän lapsiperheiden tarpeita vastaavaksi edellyttävät kokonaisvaltaista ja pitkällä aikajänteellä tehtävää systemaattista kehittämis- ja muutostyötä. LANUPE2035 kokoaa suunnitelman tämän toteuttamiseksi.

Lakisääteiset ja hyvinvointialueen valtuustolle samanaikaisesti päätöksentekoon tuotavat lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2026-2029 ja alueellinen neuvolasuunnitelma 2026-2029 tarkentavat ja konkretisoivat LANUPE2035-kehittämissuunnitelmaa meneillään olevalle valtuustokaudelle. Alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma 2026-2029 on valmistelussa opetuksen järjestäjien kanssa ja tulee päätöksentekoon myöhemmässä vaiheessa. Suunnitelmissa on hyvin paljon samoja sisältöjä ja niillä on tiivis kytkös toisiinsa, joten tästä syystä valmistuneet suunnitelmat tuodaan samanaikaisesti käsittelyyn.

LANUPE2035-kehittämisohjelman laatiminen

Ohjelma on rakennettu palvelulinjan omana työnä ja sen kokoamisesta sekä toimittamisesta on vastannut suunnittelupäällikkö Marianne Aalto-Siirto. Valmistelu käynnistyi palvelulinjan johtoryhmässä alkuvuonna 2025 ja kevään aikana hahmoteltiin eri työryhmissä suunnitelman painopisteitä ja kehittämisen kärkiteemoja.

Ensimmäinen luonnos LANUPE2035 –suunnitelmasta laitettiin kaikkien palvelulinjojen ammattilaisille, muiden palvelulinjan johtoryhmille, strategian vastuualueelle sekä sivistysjohtajille kommentoitavaksi syksyllä 2025. Omalle henkilöstölle sekä sivistysjohtajille annettiin ohjelmaluonnoksesta laajempi esittely. Kirjalliset ja suulliset palautteet on huomioitu suunnitelman kärkiteemoissa.

Valmistelussa on käytetty pohjana laajasti avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet, Kela. Nykytila-analyysien pohjana on lisäksi käytetty asiakastietodataa Pirkan omista tietojärjestelmistä. Pirkanmaan lapsiperheasukkaiden ajatuksia kysyttiin osana laajennettujen aukioloaikojen asukaskyselyä.

Valmistelua on tehty samaan aikaan lakisääteisten lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja lastensuojelusuunnitelman, alueellisen neuvolasuunnitelman ja alueellisen opiskeluhoollon suunnitelman uudistamisen kanssa.

Nykytilan kuvaus ja keskeiset haasteet

Väestöennusteen mukaan alaikäisten määrä vähenee maltillisesti. Lapsiperheiden keskittyminen kaupunkeihin vahvistuu ja maahanmuuttajien osuus kasvaa nopeasti Tampereella ja kaupunkiseudulla.

Väestökehityksen lisäksi palvelujen tarpeeseen vaikuttavat lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnissa tapahtuvat muutokset. Valtaosa pirkanmaalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin ja paremmin kuin aikaisemmin, mutta lasten ja nuorten hyvinvointierot ovat kasvaneet. Pienelle joukolle lapsia ja nuoria kasaantuu useita eri riskitekijöitä, jotka aiheuttavat palvelujen tarvetta. Lasten ja nuorten alkoholin ja huumeiden käyttö sekä tupakointi on yleisesti vähentynyt, mutta nuuskan ja sähkötupakan käyttö on korkealla tasolla. Ylipainoisten lasten ja nuorten määrä sekä vähäisesti nukkuvien ja liikuntaa harrastavien lasten ja nuorten osuus on korkealla tasolla.

Keskeinen haaste Pirkanmaalla on kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0-17-vuotiaiden suuri määrä. Toinen merkittävä haaste liittyy lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen tarpeen kasvuun sekä riittämättömiin päihdepalveluihin. Haasteet mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuudessa heijastuvat kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kehittymiseen. Samanaikaisesti eri organisaatioissa lapsiin ja perheisiin kohdennettavat säästöt aiheuttavat riskin lasten ja perheiden hyvinvoinnille sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelujen tarpeen kasvulle. Henkilöstön hyvinvointivajeet ja vaihtuvuus sekä tietopohjan vaillinaisuus haastavat palvelujen järjestämistä.

Kehittämisen kärjet

LANUPE2035-kehittämissuunnitelma koostuu viidestä kehittämisen kärjestä, näiden alle kootuista osatavoitteista ja näitä tarkentavista toimenpidekokonaisuuksista. Tehtävän työn määrä on suuri ja työ toimenpidekokonaisuuksien käynnistyy porrastetusti. LANUPE2035-suunnitelmaa tarkennetaan ja päivitetään toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten myötä. Erityisesti tulevana vuosina tapahtuvat lainsäädäntöuudistukset voivat aiheuttaa merkittäviä tarkistamisen tarpeita erityisesti suunniteltuihin toimenpidekokonaisuuksiin ja niiden toteuttamiseen.

Kehittämisen kärjet sekä niiden keskeiset osatavoitteet ovat seuraavat:

1. Tuemme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveyttä, hyvinvointia sekä vanhemmuutta

Neuvolatoiminnan kehittämisessä huomioidaan asiakastarpeet sekä vaikuttavuus. Alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja sekä pikkulasten vanhempien ohjausta ja neuvontaa sekä vanhemmuuden tukemisen tapoja vahvistetaan.

2. Tarjoamme erityistä tukea tarvitseville lapsille ja heidän vanhemmilleen oikea-aikaista ja vaikuttavaa apua

Opiskeluhuollon toiminnassa huomioidaan lasten, nuorten ja heidän perheidensä muuttuvat tarpeet. Koulu- ja opiskeluikäisten lasten ja nuorten terveellisiä ja hyvinvointia edistäviä elämäntapoja vahvistetaan. Palveluiden ja hoidon porrastuksia ja asiakkaiden ohjautumista oikeisiin palveluihin selkeytetään. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta lisätään.

3. Toteutamme lapsiperheiden palvelut aiempaa laadukkaammin ja vaikuttavammin

Kehitetään ja vahvistetaan asiakasohjausta, palvelutarpeen arviointityöskentelyä sekä sosiaalityön muutostyöskentelyä. Vahvistetaan kotiin tarjottavien palvelujen tarjonnan oikea-aikaisuutta ja vaikuttavuutta. Kehitetään ja vahvistetaan sijaishuoltoa sekä väkivaltatyötä, koulujen ja lasten arkiympäristöjen turvallisuutta.

4. Varmistamme, että palvelulinjalla työskentelee osaava, ammattitaitoinen ja sitoutunut henkilöstö

Vahvistetaan asiakastarpeiden mukaista integraatiota keskeisillä yhdyspinnoilla ja laaditaan palvelupolkukuvaukset toimintatapojen selkeyttämiseksi. Palvelujen verkoston toimeenpanosuunnitelmaa edistetään strategian mukaisesti. Palvelujen laadun ja vaikuttavuuden toteutumista seurataan systemaattisesti. Keskeisistä palvelukokonaisuuksista on tehty tuotantotapa-analyysit ja palvelut järjestetään niiden perusteella. Vahvistetaan tiedolla johtamista.

Aluehallitus käsittelee LANUPE2025-kehittämisohjelmaluonnosta, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä alueellista neuvolasuunnitelmaa kokouksessaan 30.3.2026 tai 13.4.2026.

Oheismateriaalina LANUPE2035-kehittämisohjelmaluonnos -esitysmateriaali, Pirkanmaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja alueellinen neuvolasuunnitelmaluonnos.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. jatkotoimista mahdollisen lausunnon antamiseksi.

Kokouskäsittely

Puheenjohtaja Ilonen esitti, että vammaisneuvoston jäsenet kokoavat lausunnon valmistelua varten työryhmän. Työryhmä valmistelee lausuntoluonnoksen, joka tuodaan hyväksyttäväksi vammaisneuvoston seuraavaan kokoukseen 18.3.2026, lausuntoluonnosta mahdollisesti täydennetään kokouksessa. Puheenjohtaja tiedusteli

ehdokkaista lausunnon valmistelutyöryhmään, ehdokkaiksi ilmoittautuivat Tino Taam-Katajisto, Kari Saarinen, Ulla Konkarikoski, Tanja Hakala ja Milla Ilonen. Hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvoston jäsen Eveliina Helpiölä saapui kokoukseen pykälän käsittelyn aikana.

Vammaisneuvoston jäsenet Kari Pajarinen, Riitta Palomäki, Arja Korvenranta poistuivat kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Vammaisneuvosto päätti

1. merkitä LANUPE2035-kehittämissuunnitelman, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman ja lastensuojelusuunnitelman 2026-2029 sekä alueellisen neuvolasuunnitelman 2026-2029 tiedoksi
2. valmistella lausunnon, joka hyväksytään vammaisneuvoston seuraavassa kokouksessa.

Vammaisneuvosto, 18.03.2026, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Vammaisneuvosto päätti kokouksessaan 18.2.2026 valmistella lausunnon LANUPE2035 kokonaisuudesta.

Lausuntoluonnos esityslistan oheismateriaalina.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää hyväksyä LANUPE2035 lausunnon.

Tiedoksi

Titta Peltari, Marianne Aalto-Siiro, Anton Kuivasto

§ 22

Vammaisneuvoston työpajapäivän suunnittelu

Valmistelijat / lisätiedot:

Johanna Sola, SUUNNITTELUPÄÄLLIKKÖ, johanna.sola@pirha.fi

Vammaisneuvoston kokous 22.4.2026 alustavasti suunnittelussa pidettäväksi työpajamuotoisena. Vammaisneuvosto pohtii aiheita työpajaan, työpajan tavoitteita sekä päättää työpajassa käsiteltäville aiheille vastuuvetäjät neuvoston jäsenistä. Alustavina teemoina työpajalle voisivat olla esimerkiksi viestintäsuunnitelma, turvallisuus ja varautuminen, sekä nuoria lähellä olevat asiat.

Ehdotus

Vammaisneuvosto päättää

1. pitää vammaisneuvoston 22.4.2026 kokouksen työpajamuotoisena valituilla teemoilla,
2. kutsua nuorisovaltuustosta 2-3 edustajaa kyseiseen kokoukseen ja tiedustella nuorilta heidän toiveitaan työpajaan,
3. kutsua työpajaan mukaan vammaisten lasten ja nuorten palveluita edustavan viranhaltijan sekä vammaisia nuoria henkilöitä.

§ 23

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Ote__Vammaisneuvoston_Ruoveden_varaedustajan_nimeäminen

- Kuullaan vammaisneuvoston ajankohtaiset asiat
- Ruoveden kunnanhallitus on kokouksessaan 15.12.2025 § 287 nimennyt Pirkanmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustoon Ruoveden vammaisneuvoston varaedustajaksi Marjatta Kontuniemen jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Hyvinvointialueen hallintojohtaja on nimennyt Marjatta Kontuniemen Ruoveden kunnan vammaisneuvoston varaedustajaksi hyvinvointialueen vammaisneuvostoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi 10.3.2026 päätöksellään § 8/2026. Hallintojohtajan päätösote liitteenä.
- Vaikuttamistoimielinten puheenjohtajat ovat tervetulleita HYTE-neuvotteluihin, puheenjohtajille välitetty kutsu tilaisuuteen sähköpostilla.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

§ 24

Muut asiat

Muut esille tulevat asiat:

- Liikkumisen tuen asiakaslaskutuksen uudistuksen asiakasviestintinnän suunnitteluun on tiedusteltu vammaisneuvostosta viittä (5) vapaaehtoista, jotka voisivat olla suunnittelemassa viestintää yhdessä liikkumisen tuen tiimin kanssa (Milja Koljonen).

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.